

ФАХОВА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ ЗАСОБАМИ МАСОВИХ ОНЛАЙН-КУРСІВ НА ПЛАТФОРМІ EDERA

В Інтернет просторі сьогодні є багато нової та цікавої інформації, яку можна використовувати з різними цілями. Це не лише знайомство з інформативним контентом на предмет вивчення конкретного питання. Це може бути інформація, яка потрібна для подальшого тлумачення того чи іншого терміну, пояснення різноманітних ситуацій. Однак, з кожним днем знайти потрібну інформацію стає важко, оскільки поле для пошуку досить велике.

Сучасний користувач ПК з великим задоволенням може суттєво поглибити власні знання за допомогою походження масових онлайн-курсів на освітніх Інтернет-порталах. На сьогодні є україномовні та англомовні Інтернет-портали, де представлений освітній контент. В Україні слід орієнтуватися на освітні онлайн платформи під назвою «EdEra», «Prometeus» та ін. Представлені онлайн-платформи підтримуються Міністерством освіти і науки України, про що неодноразово говорить Міністр освіти і науки Л. Гриневич [5].

Сьогодні дослідження питання щодо масових відкритих онлайн-курсів є актуальним, оскільки до цієї проблеми звертаються не лише вітчизняні дослідники, а й закордонні науковці. Здебільшого вони тлумачать це питання з позиції важливості саморозвитку та навчання упродовж життя. Серед великої кількості наукових праць з питань дослідження масових онлайн-курсів та дистанційного навчання слід виокремити дослідження О. Адаменка, О. Глазунової та І. Бацуrowsької, В. Кухаренка, О. Воронкіна. Науковці акцентують увагу на особливостях масових онлайн-платформах Coursera, Udacity, edX, наголошуючи на їх перевагах та можливостях використання. Так, наприклад, Бацуrowsька І.В. наголошує на тому, що оновлення підходів до навчання відбувається за рахунок впровадження та використання ІКТ під час навчання [2, с. 31]. Панченко Л.Ф. у наукових дослідженнях з приводу масових відкритих онлайн-курсів пропонує вважати проходження курсів альтернативною формою підвищення кваліфікації [6, с. 19].

Дослідники Бацуrowsька І.В. та Джаландінова А.М. наголошують на тому, що «для всіх інноваційних технологій, пов'язаних з

самонавчанням, важливим аспектом ефективності онлайн-курсів є високий рівень мотивації та самоконтролю слухача» [3, с. 64]. На сьогодні онлайн-портал EdEra є досить популярним серед освітян, оскільки надає можливість самостійного розвитку через проходження масових онлайн-курсів. Онлайн-курси, які знаходяться на цій платформі, є цілісними та автономними за своїм змістовим наповненням. Проходячи курси, можна суттєво поглибити знання з питань математики, енергетики, медицини, програмування, гуманітарних наук, медіаграмотності [8].

EdEra дає можливість сучасним вчителям ознайомитись з новим Державним стандартом початкової освіти та методики компетентнісного навчання. Шаров С.В. наголошує на тому, що «впровадження компетентнісного підходу в освітню діяльність є цілком закономірним кроком на шляху становлення інформаційного суспільства та піднесення статусу України серед інших держав, оскільки модернізаційні процеси, пов'язані із впровадженням та використанням компетентнісного підходу, наразі відбуваються в усіх розвинутих країнах» [7, с. 195].

Думка Кузьменко Г. та Хорольського О. зводиться до того, що «переваги онлайн-курсів, як глобалізуючого фактора для вищої освіти України, настільки великі, що слід віднаходити можливості для їх реалізації, за необхідності поєднуючи з традиційними формами педагогічної взаємодії» [4, с. 59]. Варто нагадати, що доступ до масових відкритих онлайн-курсів здійснюється за допомогою Інтернету в режимі онлайн. Різноманітні за своєю структурою курси дозволяють почерпнути багато інформації. Однак, слід акцентувати увагу на тому, що будова курсів досить проста. обов'язковими є сторінка з новинами, сторінка з навчальними матеріалами, сторінка, на якій розміщені відповіді на поширені питання, форум, на якому можна задавати власні питання а також сторінка, на якій можна спостерігати за своїм прогресом. Що стосується накопичення балів, разом з кожною лекцією йдуть тестові завдання, виконавши які реципієнт отримає можливість здобути сертифікат.

Слід акцентувати увагу на тому, що кожен користувач онлайн-платформи обов'язково повинен бути зареєстрований на порталі, оскільки тільки так після проходження курсу можна буде побачити у власному кабінеті згенерований електронний сертифікат. Щоб отримати сертифікат, достатньо набрати більше 50-60 балів, і протягом десяти днів у персональному кабінеті «Мої курси» з'явиться сертифікат. Окрім цього, студія онлайн-освіти EdEra надає ще одну можливість освітянам. Кожного тижня на освітньому блозі платформи розробники

розповідають про освітні тенденції та актуальні новини зі сфери а також діляться власним досвідом студії.

Кожен онлайн-курс на EdEra – це високоякісне джерело знань. Усі вони містять інтерактивні лекції, конспекти, домашні завдання, екзамени та сторінки прогресу. Окрім того, на проекті є можливість спілкуватися та обговорювати проблемні питання курсу з іншими студентами, викладачами та командою на форумах.

Досить зручно ця онлайн-платформа є завдяки тому, що курси на ній можна проходити будь коли у будь який час, а результати вже опрацьованого матеріалу можна зберігати без будь якого ризику їх втрати. Слід зазначити, що EdEra є абсолютно безкоштовним освітнім проектом, основною метою якого є якісна та доступна освіта. На прикладі навчального курсу під назвою «Українська мова» можна переглянути освітній контент, виконати певні завдання, дати відповіді на тести, переглянути відеоматеріали та скласти іспит.

Нині досить часто слухачами таких курсів є учні загальноосвітніх навчальних закладів та студенти вищих навчальних закладів, які планують суттєво покращити свою соціальну компетентність та навчитись вільно говорити українською мовою. Однак, не слід одразу переходити до виконання практичних (домашніх) завдань. Без переглянутого відеоматеріалу чи текстового ознайомлення, де представлені правила та особливості вимови тих чи інших слів. Такий підхід не є правильним, оскільки так навчитись практично не можливо. Так спрацює лише момент вгадування тестів, навчитись за такої умови практично не реально.

Лектором онлайн-курсу «Українська мова» є Яна Гончарова, яка закінчила Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Методист курсу Алла Шабатин – учитель-методист, учитель вищої категорії, вчитель української мови та літератури ліцею «Універсум» м. Києва. На високому професійному рівні лектор та методист подають інформацію щодо розуміння курсу «Українська мова», постійно подаючи приклади для кращого розуміння та запам'ятовування курсу.

Перш ніж починати вивчення курсу «Українська мова», кожен користувач може ознайомитись із основними особливостями розділів мовознавства. Так, наприклад, щоб розуміти розділ фонетики, треба навчитись правильно вимовляти слова. Для графіки важливо вміти графічно відображати вимову слів на письмі. Щоб не робити помилок під час графічного відображення вимовлених слів, треба вивчати орфографію. Для утворення нових слів слід детально вивчити розділ мовознавства «Будова слова та словотвір». Багатства української вимови залежить від лексикології, в основу якої закладено

використання різноманітних слів під час говоріння. Значно яскравішим може бути мовлення людини за умови вивчення розділу мовознавства, який має назву фразеологія. Наявність розділу морфології дозволить суттєво покращити розуміння українських слів, навчитись говорити виключно українською.

Якщо розглядати проміжний та фінальний іспит, то тут є певна закономірність. Усі тести, які містяться в тестовому контролі до іспиту, мають різну складність щодо їх виконання. Цілком логічним є те, що проміжний контроль, який треба пройти після прослуховування двох лекцій та виконання двох домашніх завдань містить п'ять блоків питань, у кожному з яких міститься по п'ять тестів. Тобто у проміжному контролі всього 25 тестів. У фінальному іспиті ситуація інша: там вміщено вісім блоків, кожен з яких має різну кількість тестів. 1-2 блок містить по 4 запитання, 3 – сім питань, 4-6 – по п'ять тестів, 7 блок містить п'ять питань, одне з яких тест, а інші чотири треба встановити відповідність, давши відповідь на питання. 8 блок запитань містить 4 питання на зразок встановлення відповідностей. На виконання тестів слухачу курсу дається 1 спроба, а на встановлення відповідностей – 2.

У випадку, якщо кожна відповідь правильна, слухач отримує за виконане завдання 4 бали. Використавши 2 спроби та давши не всі правильні відповіді, можна переглянути правильну відповідь, натиснувши при цьому лише на одну кнопку під назвою «Показати відповідь». Досить часто таким функціоналом користуються тоді, коли майже на всі питання було дано правильну відповідь, але частково є неправильні відповіді. На результат наявність незначної похибки дуже не вплине, тому, натиснувши вказану кнопку, можна запам'ятати правильний варіант, розібравшись в зробленій похибці та у подальшому не робити прикрих помилок. Під час проходження навчального онлайн-курсу слухачам необхідно пройти проміжний іспит, куди включено огляд таких тем: орфоєпії, фразеології, фонетики, лексикології, словотвору та будови слова.

Після ознайомлення з навчальним курсом «Українська мова» на онлайн-платформі Edera можна приступати до виконання основних тестових завдань. Причому, не слід приступати одразу до виконання тестових завдань проміжного іспиту, а також фінального іспиту. Треба поступово переглядати відеолекції та виконувати вправи, послуговуючись теоретичними правилами, які треба застосовувати до кожної теми окремо. Найбільш важкими нам здаються ті завдання, де треба прописати конкретну відповідь. Такий вид завдань передбачено в домашніх блоках після прослуховування та перегляду відеолекцій та ознайомлення з різноманітними вправами, які стосуються правопису

української мови. Не менш легким є завдання, де треба встановити відповідність між словами та запитаннями. Як правило, на такі завдання користувач отримує три спроби, однак у одному блоці запитань необхідно встановити чотири відповідності, що само собою нівелює момент вгадування.

Під час навчання на онлайн-платформі Edera додатково, окрім перегляду відеолекцій, можна переглянути додатки до лекцій та різноманітні навчальні розділи у EdEra Books. Такий представлений матеріал стане у нагоді під час підготовки до проміжного чи фінального іспиту або для самостійного виконання домашніх завдань і подальшого практичного спрямування щодо говоріння українською на побутовому рівні [9, с. 138].

Дослідниця Адаменко О.В. у науковому дослідженні приходиться до висновку, що «участь у різноманітних онлайн-курсах у ролі як викладача, так і студента дала підстави для чергового підтвердження думки про те, що сучасні електронні освітні ресурси надають широкий спектр можливостей для задоволення освітніх потреб та особистісного розвитку людей різного віку» [1, с. 108]. Дійсно, практика показує, що у слухачів подібних курсів виникають широкі можливості щодо саморозвитку та задоволення власних освітніх потреб.

Отже використання масових відкритих онлайн-курсів з української мови засноване на принципі засвоєння практичних навичок письма та говоріння. За допомогою такого курсу можна перевірити власні знання з української мови, нагадати призабуті правила, отримати електронний сертифікат, який генерується розробниками онлайн платформи та є дійсним. Самостійне вивчення української мови на онлайн-платформі дозволить дійсно почерпнути нові знання у галузі україністики та допоможе користувачам для подальшого спілкування з україномовним середовищем.

Література

1. Адаменко О.В. Порівняльна характеристика «масових відкритих» та «традиційних» дистанційних курсів крізь призму досвіду учасника // Новітні комп'ютерні технології. 2014. №12. С. 100–110.
2. Бацуровська І.В. Масові відкриті дистанційні курси: інноваційна тенденція в освіті // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Серія: Педагогічні науки. 2015. №1. С. 31–34.
3. Бацуровська І.В., Джаландінова А.М. Історія розвитку масових відкритих онлайн курсів в освіті // Актуальні проблеми

- державного управління, педагогіки та психології. Вип. 1. 2015. С. 63–66.
4. Кузьменко Г., Хорольський О. Масові відкриті онлайн-курси у контексті трансформації вищої освіти України // Педагогічні науки. 2015. №63. С. 56–61.
  5. Масові онлайн курси дають більше можливостей для якісної освіти дітей з сільських шкіл та невідконтрольних територій. URL : <https://mon.gov.ua/ua/news/1-be-smart-presentation>.
  6. Панченко Л.Ф. Масовий відкритий онлайн-курс як альтернативна форма підвищення кваліфікації викладача вищої школи // Освіта та педагогічна наука. 2013. №1. С. 19–28.
  7. Шаров С.В. Компетентнісний підхід: переваги, структура та особливості // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Педагогічні науки. 2018. №4(63). С. 194–199.
  8. Шаров С.В., Шарова Т.М. Аналіз онлайн курсів з програмування // Актуальные научные исследования в современном мире. 2018. №8 (40). С. 150–155.
  9. Шарова Т.М., Шаров С.В. Масові відкриті онлайн курси як можливість підвищення конкурентоспроможності фахівця // Молодий вчений. 2018. Т. 9. №61.1. С. 137–140.

Шведава З.У.,

УА «Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Ф. Скарыны»

УВАГА ДА ЛІНГВАКУЛЬТУРАЛАГІЧНАЙ КАМПЕТЭНЦЫІ ВУЧНЯЎ ПРЫ НАВУЧАННІ БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ

Дасягненні навукі аб мове, з аднаго боку, і ўдакладненне мэты, зместу і прынцыпаў моўнай адукацыі ў адпаведнасці з часам, зменамі, патрэбамі грамадства, з другога, кожны раз патрабуюць хуткага рэагавання, выключнай мабільнасці ў арганізацыі вучэбнага працэсу ўвогуле і навучання беларускай мове, у прыватнасці.

Сёння наша грамадства прад'яўляе асаблівае запатрабаванне да навучання ў школе, паколькі галоўным, прыарытэтным з'яўляецца падрыхтоўка інтэлектуальнай, нацыянальна свядомай асобы, грамадзяніна Рэспублікі Беларусь, ініцыятыўнага, здольнага да творчай, самастойнай працы, да пошуку і рашэння складаных пытанняў. У гэтых адносінах навучанне беларускай мове – гэта фарміраванне і развіццё ў вучняў сістэмы кампетэнцый, якая ўключае ў сябе не толькі